

Aktuelle børnerettighedsdagsordener på socialområdet

Der udestår fortsat en række vigtige børnerettighedsdagsordener på socialområdet fra den seneste valgperiode, samtidig med at regeringsgrundlaget peger på nye initiativer. Det er på den baggrund rådets vurdering, at et nyt folketing har en række opgaver, der kalder på opmærksomhed, hvis vi skal sikre alle børns ret til beskyttelse, omsorg, udvikling, støtte og inddragelse.

Børns ret til støtte og inddragelse i Børnene Først og Barnets lov

Med aftalen om Børnene Først og vedtagelsen af Barnets lov er der taget vigtige skridt mod at styrke børn i udsatte positioners ret til støtte, beskyttelse og inddragelse. Der forventes en samlet evaluering af Børnene Først og Barnets lov i 2029. Men [Rigsrevisionens beretning](#) fra april i år viser, at under sagsbehandling ved anbringelser af børn uden for hjemmet, overholder kommunerne i 69 procent af sagerne ikke ét eller flere centrale lovkrav. Det er meget bekymrende, når det sammenholdes med det faktum, at der med Barnets lov ikke fulgte ekstrafinansiering, og der samtidig er sket markante besparelser på tilsyn. Det er Børnerådets anbefalinger, at der følges op på Rigsrevisionens beretning og evalueringen, og at det samtidig undersøges, om reformens intentioner er blevet realiseret i praksis.

Børns ret til stabile vilkår i plejefamilier

Som led i aftalen om Børnene Først blev der lagt op til en plejefamiliereform, men den oprindelige tidsplan er skredet. Arbejdet var netop ved at blive genoptaget, da det blev afbrudt af valg. Reformen står dermed fortsat uden en politisk aftale om udmøntningen. Samtidig viser [data](#), at mange børn oplever ustabile anbringelsesforløb, og at ét ud af fem børn i anbringelse har oplevet tre eller flere flytninger.

Regeringsgrundlaget lægger op til en snarlig genoptagelse af forhandlingerne. Det er Børnerådets anbefalinger, at børns rettigheder skrives tydeligt frem i reformen, så børn får stabile opvækstvilkår, kontinuitet i relationer, og så anbringelser af høj kvalitet realiseres.

Ny børne- og familierådgiveruddannelse

En ny uddannelse, som giver socialrådgivere specialiserede kompetencer i børns rettigheder og samtaler med børn og udsatte familier var en del af Børnene Først-aftalen. Den er endnu ikke oprettet.

Børnerådet anbefaler, at arbejdet med udformning af uddannelsen færdiggøres og uddannelsen oprettes, så børn og unge kan opleve sig inddraget og hørt i højere grad af kontinuerlige og stabile socialrådgivere.

Bedre kvalitet på opholdssteder og døgninstitutioner

I aftalen lå også en styrkelse af kvaliteten på de andre steder, hvor børn og unge er anbragt, og regeringsgrundlaget fremhæver en styrkelse af hjælpen til anbragte børn og unge. Efter afdækningen af det specialiserede socialområde, skulle der have været iværksat specialeplanlægning efter inspiration fra sundhedsområdet. Det skulle sikre, at der er de rette specialiserede tilbud og de kompetencer, der modsvarer fx anbragte børns og unges behov. Derudover var der fremsat forslag om afskaffelse af ikke-godkendte tilbud. Arbejdet med specialeplanlægningen er blevet udskudt, og afskaffelsen af ikke-godkendte tilbud nåede ikke at blive vedtaget. Det er to vigtige fokusområder, hvis hjælpen til og kvaliteten for børn og unge skal forbedres, mens de er anbragt.

Børnerådets anbefalinger er derfor, at arbejdet med specialeplanlægning genoptages og at lovforslaget om afskaffelse af ikke-godkendte tilbud færdigbehandles, så kvaliteten på steder, hvor børn og unge er anbragt, kan forbedres.

Unge ret til støtte efter det 18. år

Regeringsgrundlaget betoner efterværn (ungestøtte), som et led i styrkelsen af hjælpen til børn og unge, der er anbragt. Der er igangsat analyser af ungestøtte (det tidligere efterværnsområde) som led i Børnene Først. Samtidig peger [undersøgelser](#) på, at mange unge i udsatte positioner har behov for støtte langt ind i voksenlivet. Børnerådet anbefaler, at forhandlingerne genoptages hurtigt, fordi de handler om de børn og unge, som har allermest brug for støtte, og deres overgang til voksenlivet. Det bør være en rettinghed for unge, der har været anbragt at få en støttet overgang til voksenlivet, som ikke er begrænset af alder. Så de får de bedste betingelser for et godt voksenliv.

Børns rettigheder i det familieretlige system

Med aftalen om et forbedret familieretligt system fra 2023 blev der besluttet en række initiativer, der skal styrke barnets trivsel i sager om forældremyndighed, bopæl og samvær. Samtidig viser [VIVE's evaluering](#) af reformen fra 2019, at systemet fortsat er præget af manglende sammenhæng, utilstrækkelig koordinering og begrænset kontinuitet for børnene. 70 % af sagerne involverer komplekse problemstillinger som vold, misbrug og psykisk sygdom, hvilket stiller store krav til systemets evne til at beskytte børn og sikre deres rettigheder. Samtidig vender 30 % af sagerne tilbage inden for ét år.

Det er Børnerådets anbefaling, at der politisk følges op på evalueringens resultater, så det sikres, at aftalen implementeres fuldt ud, og at børn oplever et mere sammenhængende og børnefagligt funderet system.

Børns ret til en tryk barndom fri for vold

Regeringsgrundlaget lægger op til en ny strategi mod vold mod børn og vold i hjemmet med udgangspunkt i børn som selvstændige individer med egne rettigheder og behov.

Strategien skal sætte retning for de næste skridt i beskyttelsen af børn mod vold. Med handlingsplanen [Tryk Barndom](#) er der igangsat en række initiativer til børn udsat for vold, med der udestår fortsat centrale politiske beslutninger. Behandlingstilbuddet til børn i alderen 0-6 år i børnehuse er kun finansieret frem til 2027, og der er endnu ikke taget stilling til permanent forankring og national udbredelse. Vejledningen om deling af oplysninger mellem fagpersoner og myndigheder er endnu ikke offentliggjort. Derudover udestår en styrkelse af børneattestordningen. Samtidig viser [undersøgelser](#) fortsat et betydeligt omfang af vold mod børn og forskelle i kommunernes adgang til støtte og behandling.

Det er Børnerådets anbefaling, at den kommende strategi bliver en samlet national ramme for indsatsen mod vold og overgreb mod børn. Strategien bør omfatte børn udsat for alle former for vold, herunder også børn udsat for seksuelle overgreb. Samtidig bør strategien sikre en sammenhængende indsats på tværs af forebyggelse, opsporing, støtte, behandling og beskyttelse samt adressere de eksisterende forskelle i kommunernes adgang til hjælp, så alle børn sikres rettidig og ensartet støtte uanset bopælskommune. Endelig bør børn og unge inddrages meningsfuldt i udviklingen af strategien i overensstemmelse med deres ret til at blive hørt i forhold, der vedrører dem.

Det er en investering i fremtiden.

Med venlig hilsen

Bente Boserup, forperson i Børnerådet

